

Απόφαση 554 / 2018 (Α1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 554/2018

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Α1' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Βασίλειο Πέππα, Προεδρεύοντα Αρεοπαγίτη (κωλυμένου του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου Γεράσιμου Φουρλάνου), Γεώργιο Λέκκα, Αθανάσιο Καγκάνη, Ιωάννη Μπαλιτσάρη και Θωμά Γκατζογιάννη, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του, στις 8 Μαΐου 2017, με την παρουσία και του Γραμματέα Γεωργίου Φιστούρη για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Α. Της αναιρεσείουσας: Μ. Ε. (Μ. Έ.) του J. (Γ.), κατοίκου ..., η οποία παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Δημητρίου Μπελαντή και κατέθεσε προτάσεις.

Του αναιρεσιβλήτου: G.-E. S. (Γ. Ε. Σ.) του Ρ. (Π.), κατοίκου ..., ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Λαδογιάννη και κατέθεσε προτάσεις.

Β. Του αναιρεσιώντος: G.-E. S. (Γ. Ε. Σ.) του Ρ. (Π.), κατοίκου ..., ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Λαδογιάννη και κατέθεσε προτάσεις.

Της αναιρεσιβλήτου: Μ. Ε. (Μ. Έ.) του J. (Γ.), κατοίκου ..., η οποία παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Δημητρίου Μπελαντή και κατέθεσε προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 10/3/2010 αγωγή του υπό στοιχείο Α ήδη αναιρεσιβλήτου και υπό στοιχείο Β ήδη αναιρεσιώντος, που κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Σύρου.

Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 43/2012 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 136/2013 του Εφετείου Αιγαίου.

Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί η υπό στοιχείο Α αναιρεσείουσα με την από 23/7/2014 αίτησή της και ο υπό στοιχείο Β αναιρεσιώντων με την από 31/10/2014 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω.

Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Ιωάννης Μπαλιτσάρης ανέγνωσε την από 10/9/2015 εκθέσεις του κωλυμένου να μετάσχει στη σύνθεση του παρόντος Δικαστηρίου Αρεοπαγίτη Αντωνίου Ζευγώλη, με τις οποίες εισηγήθηκε να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος της από 23/7/2014

αιτήσεως αναίρεσεως, κατά το μέρος που αναφέρεται στο σκεπτικό της εισηγήσεως και όπως αυτός συμπληρώνεται από τον Εισηγητή και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη, να απορριφθούν δε οι λοιποί λόγοι αναίρεσεως, καθώς και την από 10/9/2015 έκθεση του ιδίου, με την οποία εισηγήθηκε να γίνει δεκτός ο δεύτερος λόγος της από 31/10/2014 αιτήσεως αναίρεσεως και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που αναφέρεται στο αιτιολογικό της εισηγήσεως.

Ο πληρεξούσιος της υπό στοιχείο Α ανααιρεσείουσας και υπό στοιχείο Β ανααιρεσίβλητου ζήτησε την παραδοχή της από 23/7/2014 αιτήσεως και την απόρριψη της από 31/10/2014 αιτήσεως, ο πληρεξούσιος του υπό στοιχείο Β ανααιρεσείοντος και υπό στοιχείο Α ανααιρεσίβλητου την παραδοχή της από 31/10/2014 αιτήσεως και την απόρριψη της από 23/7/2014 αιτήσεως και καθένας την καταδίκη του αντίδικου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά το άρθρο 246 ΚΠολΔ, που εφαρμόζεται και στη διαδικασία της δίκης για την αναίρεση (άρθρ. 573 παρ.1 ΚΠολΔ), το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει την ένωση και συνεκδίκαση περισσότερων εκκρεμών ενώπιόν του δικών ανάμεσα στους ίδιους ή διαφορετικούς διαδίκους, αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία και κατά την κρίση του διευκολύνεται η επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης ή επέρχεται μείωση των εξόδων. Στην προκειμένη περίπτωση, με τις κρινόμενες από 23-7-2014 (με αρ. εκθ. καταθ. ...-7-2014) και 31-10-2014 (με αρ. εκθ. καταθ. ...10-2014) αιτήσεις αναίρεσης, προσβάλλεται η εκδοθείσα, κατά την τακτική διαδικασία, αντιμωλία των διαδίκων, 136/2013 τελεσίδικη απόφαση του Εφετείου Αιγαίου, με την οποία το Δικαστήριο αυτό, δέχθηκε κατ' ουσίαν την από 22-6-2012 έφεση του ενάγοντος (ήδη ανααιρεσίβλητου και ανααιρεσείοντος) και εξαφάνισε την, ερήμην του τελευταίου εκδοθείσα, κατά την τακτική διαδικασία, 43/2012 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Σύρου. Με την πρωτόδικη αυτή απόφαση είχε απορριφθεί, λόγω της ερημοδικίας του, η από 10-3-2009 αγωγή του ενάγοντος (ήδη ανααιρεσίβλητου-ανααιρεσείοντος) κατά της εναγομένης (ήδη ανααιρεσείουσας και ανααιρεσίβλητης), με την οποία ο πρώτος ζητούσε από την τελευταία την καταβολή αποζημίωσης, λόγω της αθέτησης των υποχρεώσεών της, που με σύμβαση, που είχε καταρτισθεί μεταξύ τους, είχε αναλάβει. Ακολούθως (το Εφετείο), αφού κράτησε και την δίκασε κατ' ουσίαν, δέχθηκε εν μέρει αυτή την αγωγή και υποχρέωσε την εναγομένη (ήδη ανααιρεσείουσα και ανααιρεσίβλητη) να καταβάλει νομιμοτόκως στον ενάγοντα (ανααιρεσίβλητο και ανααιρεσείοντα) το ποσό των 43.117,38 ευρώ. Οι αιτήσεις έχουν ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα (άρθρα 552, 553, 556, 558, 564, 566 παρ. 1 ΚΠολΔ), είναι συνεπώς παραδεκτές (άρθρ. 577 παρ. 1 ΚΠολΔ), πρέπει να συνεκδικασθούν, γιατί έτσι επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης και επέρχεται μείωση των εξόδων και να ερευνηθούν ως προς τους λόγους τους (άρθρ. 577 παρ. 3 ΚΠολΔ).

Κατά το άρθρο 681 ΑΚ, με τη σύμβαση έργου μεταξύ εργολάβου και κυρίου του έργου, ο μεν εργολάβος αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκτελέσει το έργο, ο δε κύριος του έργου (εργοδότης) να του καταβάλει την εργολαβική αμοιβή. Με τη διάταξη του άρθρου 681 ΑΚ

καθορίζονται τα ουσιώδη στοιχεία της συμβάσεως μισθώσεως έργου, τα οποία είναι η συμφωνία των συμβαλλομένων, το έργο και η αμοιβή, δηλαδή το αντάλλαγμα για την εκτέλεση του έργου από τον εργολάβο, στοιχείο το οποίο αν λείπει δεν πρόκειται για μίσθωση έργου αλλά για άλλη σύμβαση (εντολή κλπ). Περαιτέρω, κατά την έννοια της άνω διατάξεως, ως έργο νοείται το αποτέλεσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας, συνισταμένης στη δημιουργία μιας νέας κατάστασης σε σχέση με εκείνη που προϋφίσταται, μπορεί δε το έργο να είναι υλικό ή άυλο, πνευματικής, φυσικής ή ηθικής φύσης, να συνδέεται με ενσώματο αντικείμενο είτε άμεσα (μετατροπή ύλης) είτε έμμεσα, να αποτελεί αυτοτελές προϊόν της ανθρώπινης διάνοιας, να είναι ορατό (ανοικοδόμηση κτιρίου) ή αόρατο (διατύπωση επιστημονικής γνώμης) κλπ. Πρέπει δε το έργο να έχει αγοραία και αυτοτελή αξία για τον εργοδότη ή για κάποιον τρίτο, η δε αξία του πρέπει να είναι ανεξάρτητη και αυτοτελής από την αξία της εργασίας, που καταβάλλεται για την παραγωγή του. Η διάταξη του άρθρου 681 ΑΚ δεν διακρίνει μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών έργων και συνεπώς οποιοδήποτε νοητό έργο ρυθμίζεται κατ' αρχήν από τα άρθρα 681 έως 702 του ΑΚ. Ορισμένες, όμως, από τις παραπάνω διατάξεις δεν εφαρμόζονται σε κάθε κατηγορία έργου, όπως είναι οι διατάξεις των άρθρων 683 και 681ΑΚ, οι οποίες αναφέρονται μόνο στην κατασκευή υλικού έργου. Τέτοιο δε έργο αποτελεί το οικοδομικό έργο, το οποίο συνίσταται στην ανάθεση στον εργολάβο να εκτελέσει με υλικά του ίδιου ή του εργοδότη νέο οικοδόμημα ή να ανακαινίσει και διαμορφώσει ήδη υφιστάμενο, χρησιμοποιώντας υλικά και εργασία προς τούτο, ώστε το νέο οικοδόμημα που θα προκύψει να αποτελεί διαφορετικό έργο του ήδη προϋφισταμένου οικοδομήματος με διαφορετική αξία αυτού που προϋπήρχε, οπότε ο εργολάβος που αναλαμβάνει την εκτέλεση ενός τέτοιου υλικού έργου (οικοδομικού), διέπεται από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, καθώς και εκείνες που συνδέονται άρρηκτα με την εκτέλεση του οικοδομικού έργου (άρθρα 688, 689, 690 ΑΚ), ή και τις γενικές διατάξεις των άρθρων 383 και 385 ΑΚ περί αμφοτεροβαρών συμβάσεων, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις προς τούτο. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται μόνο αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, δηλαδή με απόδοση στον κανόνα δικαίου έννοιας μη αληθινής ή μη αρμόζουσας, ή έννοιας περιορισμένης ή στενής, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (ΟΛΑΠ 7/2006, ΟΛΑΠ 4/2005). Με τον λόγο αναίρεσης από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ (παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου) ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου κατά την εκτίμηση του νόμου βάσιμου της αγωγής ή των ισχυρισμών των διαδίκων, καθώς και τα νομικά σφάλματα κατά την έρευνα της ουσίας της διαφοράς. Ελέγχεται, δηλαδή, αν η αγωγή, ένσταση κλπ, ορθώς απορρίφθηκε ως μη νόμιμη ή αν, κατά παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου, έγινε δεκτή ως νόμιμη ή απορρίφθηκε ή έγινε δεκτή κατ' ουσίαν. Εξ άλλου κατά την έννοια του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδρύεται ο αντίστοιχος λόγος αναίρεσης, όταν από τις παραδοχές της, που περιλαμβάνονται στην ελάχιστονα πρόταση του νομικού συλλογισμού της και αποτελούν το αιτιολογικό της, δεν προκύπτουν καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του για ζήτημα με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, με αποτέλεσμα έτσι να

μην μπορεί να ελεγχθεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε ή δεν συνέτρεχαν οι όροι εκείνου που δεν εφαρμόστηκε (ΟΛΑΠ 1/1999). Ειδικότερα αντιφατικές αιτιολογίες έχει η απόφαση, όταν τα πραγματικά περιστατικά που στηρίζουν το αποδεικτικό πόρισμά της για κρίσιμο ζήτημα, δηλαδή για ζήτημα αναφορικά με ισχυρισμό των διαδίκων, που τείνει στη θεμελίωση ή στην κατάλυση του επίδικου δικαιώματος, συγκρούονται μεταξύ τους και αλληλοαναιρούνται, αποδυναμώνοντας έτσι την κρίση της απόφασης για την υπαγωγή ή μη της ατομικής περίπτωσης στο πραγματικό συγκεκριμένου κανόνα ουσιαστικού δικαίου, που συνιστά και το νομικό χαρακτηρισμό της ατομικής περίπτωσης. Αντίστοιχα, ανεπάρκεια αιτιολογίας υπάρχει, όταν από την απόφαση δεν προκύπτουν σαφώς τα περιστατικά, που είτε είναι κατά το νόμο αναγκαία για τη στοιχειοθέτηση, στη συγκεκριμένη περίπτωση, της διάταξης ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε είτε αποκλείουν την εφαρμογή της, όχι δε και όταν υφίστανται ελλείψεις στην ανάλυση, στάθμιση και γενικώς στην εκτίμηση των αποδείξεων, εφόσον το πόρισμα από την εκτίμηση αυτή εκτίθεται με σαφήνεια και πληρότητα (ΟΛΑΠ 15/2006). Δηλαδή δεν υπάρχει ανεπάρκεια αιτιολογίας, όταν η απόφαση περιέχει συνοπτική, αλλά πλήρη αιτιολογία, αφού αναγκαίο να εκτίθεται σαφώς στην απόφαση είναι μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε και όχι ο λόγος για τον οποίο αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε. Συνακόλουθα, τα επιχειρήματα του δικαστηρίου, που σχετίζονται με την εκτίμηση απλώς των αποδείξεων, δεν συνιστούν παραδοχές διαμορφωτικές του αποδεικτικού πορίσματος του και επομένως αιτιολογία της απόφασης, ικανή να ελεγχθεί αναιρετικά με τον παραπάνω λόγο για ανεπάρκεια ή αντιφατικότητα, ούτε ιδρύεται ο λόγος αυτός αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, αν το δικαστήριο της ουσίας δεν ανέλυσε ιδιαιτέρως ή διεξοδικά τα επιχειρήματα των διαδίκων που δεν συνιστούν αυτοτελείς ισχυρισμούς τους (ΑΠ 1351/2011).

Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, με τις αναιρετικώς ανέλεγκτες ουσιαστικές παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασής του, δέχθηκε, κατά το μέρος που ενδιαφέρει εν προκειμένω, ως αποδειχθέντα, τα ακόλουθα: "Με σύμβαση έργου που καταρτίστηκε μεταξύ των διαδίκων με το από Ιανουαρίου 2006 ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ της Ζ. Σ. (J. S.), η οποία ενεργούσε για λογαριασμό του ενάγοντος υιού της και της εναγομένης τον Δεκέμβριο του 2005, η τελευταία ανέλαβε την υποχρέωση να ανακαινίσει, διατηρώντας τα παλαιά παραδοσιακά στοιχεία, δύο ακίνητα ιδιοκτησίας του, που βρίσκονται στο χωριό ..., την διώροφη κατοικία και το κατάστημα-αποθήκη. Ειδικότερα συμφωνήθηκε η εναγομένη να επιλέξει τους εργάτες και λοιπούς συνεργάτες, που χρειάζονταν για τις εργασίες της ανακαινίσεως, να επιβλέπει, να σχεδιάσει, να οργανώσει και εν γένει να συντονίσει το σύνολο των οικοδομικών εργασιών, που απαιτούνταν προκειμένου να καταστούν τα επίδικα ακίνητα κατάλληλα προς οίκηση, αντί συμφωνημένης αμοιβής 10% επί του συνολικού κόστους της ανακαίνισης που συμφωνήθηκε ότι θα ανέρχονταν μέχρι το ποσό των ογδόντα πέντε χιλιάδων (85.000 €), (στο οποίο θα συμπεριλαμβανόταν το ποσό που απαιτείτο για την έκδοση της απαιτούμενης από την Πολεοδομία οικοδομικής αδείας και για την πληρωμή των ασφαλιστικών εισφορών στο Ι.Κ.Α. και κάθε άλλη δαπάνη για την ολοκλήρωση του έργου) και συμφωνήθηκε ως χρόνος αποπεράτωσης και ολοκλήρωσης των εργασιών ανακαινίσεως το τέλος Ιουνίου του 2006. Επίσης με την ίδια σύμβαση η εναγομένη ανέλαβε την υποχρέωση να ασφαλίσει στο ΙΚΑ όλους τους απασχολούμενους στο έργο εργατοτεχνίτες και να φροντίσει για την έκδοση της απαιτούμενης από την

Πολοδομία οικοδομικής αδειας για τις εργασίες της ανακαινίσεως σε συνεργασία με τον αρχιτέκτονα Κ. Ν.. Στο πλαίσιο εκτελέσεως και συντονισμού της ανακαίνισης, η εναγομένη ανέλαβε την υποχρέωση να ενημερώνει την μητέρα του για την πρόοδο των εργασιών, να τηρεί μηνιαία κατάσταση δαπανών του έργου, η οποία θα έπρεπε ανά πάσα στιγμή να την έχει διαθέσιμη προς έλεγχο, και να καταβάλλει τις αμοιβές στους εργατοτεχνίτες και λοιπούς συνεργάτες της, που θα απασχολούνταν στο έργο, κατόπιν συνεννοήσεως με την μητέρα του, από τον κοινό λογαριασμό που ανοίχθηκε στην Αγροτική Τράπεζα, από τον οποίο αυτή (εναγομένη) επιτρεπόταν να προβεί σε ανάληψη κατόπιν προηγούμενης συναίνεσης της μητέρας του ενάγοντος. Αντίθετα δεν αποδείχθηκε ότι με το ως άνω συμφωνητικό η εναγομένη ανέλαβε μόνο την επιμέλεια της εύρεσης των εργολάβων του έργου και είχε ρόλο συντονιστή του έργου και διαμεσολαβούσε μόνο σε περιπτώσεις διαφωνιών και παρεξηγήσεων όχι ουσιαστικά αλλά μόνο ενημερωτικά και διαδικαστικά και εξυπηρετούσε τον κύριο του έργου (ενάγοντα) στην επικοινωνία του με τον οικοδομικό εργολάβο, τους εργάτες και τεχνίτες του έργου. Η κρίση του δικαστηρίου ότι καταρτίστηκε σύμβαση έργου μεταξύ των διαδίκων στηρίζεται την κατάθεση του μάρτυρος της απόδειξης Χ. Π., που ως αρχιτέκτονας γνωρίζει πώς καταρτίζονται και λειτουργούν οι συμφωνίες αυτού του είδους, ο οποίος κατέθεσε ότι η εναγομένη ανέλαβε έναντι αμοιβής την ευθύνη για την επίτευξη και παράδοση ενός αποτελέσματος-έργου, που ήταν η παράδοση των δύο ακινήτων ανακαινισμένων και ότι η συμφωνία κατά το περιεχόμενο των εκατέρωθεν παροχών και τα γνωρίσματα της υπάγεται πλήρως στον τύπο της σύμβασης έργου κατά τον ΑΚ και ενισχύεται από τα προσκομισθέντα και επικαλεσθέντα από τους διαδίκους έγγραφα και συγκεκριμένα: α) Το ως άνω συμφωνητικό, από το οποίο προκύπτει ότι πράγματι πρόκειται για σύμβαση έργου, δεδομένου ότι η εναγομένη με αυτό ανέλαβε έναντι του ενάγοντα την υποχρέωση να συντονίζει τις οικοδομικές εργασίες, να επιλέγει το απαραίτητο για την εκτέλεση των εργασιών εργατοτεχνικό προσωπικό, να ενημερώνει τον ενάγοντα για την πρόοδο των εργασιών, να διαχειρίζεται τα λογιστικά και να πληρώνει τους λογαριασμούς, β) Την από 25.2.2008 αγωγή της εναγομένης εναντίον του ενάγοντα, (η οποία εκδικάσθηκε από το Ειρηνοδικείο της Τήνου και απορρίφθηκε ως αβάσιμη, με την υπ' αριθμ. 12/2009 απόφαση του τελευταίου), στην οποία (στο κείμενό της) η ίδια η εναγομένη παραδέχεται ότι ανέβαλε ως εργολάβος την ανακαίνιση των ακινήτων του ενάγοντος και σε εκτέλεση της συμφωνίας τους αυτή πράγματι ασχολήθηκε με την εξεύρεση εργατοτεχνικού προσωπικού, επέβλεπε τις οικοδομικές εργασίες, συντόνιζε κάθε απαιτούμενη εργασία στις προαναφερθείσες οικοδομές, ενημέρωνε για κάθε ενέργεια την εναγομένη και γενικά ασχολήθηκε επιβλέποντας τις εργασίες στα επίδικα ακίνητα από τον Ιανουάριο του 2006 μέχρι τον Ιούνιο του 2006. Αντίθετα η κατάθεση της μάρτυρος ανταπόδειξης Ί. Τ. δεν κρίνεται πειστική καθόσον δεν είναι άμεση και αντικειμενική δεδομένου ότι αυτή στηρίζεται σε πληροφορίες που προέρχονται από την εναγομένη, που είναι φίλη της, ενώ δεν κατάφερε να εξηγήσει, πώς μπορεί κάποιος να αμείβεται με το 10% επί του προϋπολογισμού ενός έργου και να τίθεται ως συνδικαιούχος τραπεζικού λογαριασμού απλώς και μόνο για τις υπηρεσίες του ως μεταφραστή και διακομιστή πληροφοριών...". Μετά την άνω παραδοχή της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι η μεταξύ των διαδίκων καταρτισθείσα σύμβαση συνιστά σύμβαση κατασκευής υλικού έργου και συγκεκριμένα της ανακατασκευής-ανακαινίσης της προρρηθείσας παλαιάς οικοδομής και αποθήκης, το Εφετείο δέχθηκε, περαιτέρω, ότι εφαρμόζονται οι προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 683 και 685 ΑΚ, σε συνδυασμό προς εκείνες των άρθρων 688, 689,

690, 383 και 385 ΑΚ και επεδίκασε στον ενάγοντα, ως αποζημίωση, το ποσό των 43.117,38 ευρώ, συνιστάμενο, αφενός μεν στην λόγω της υπαίτιας υπερημερίας της εναγομένης μη προσήκουσας αποπεράτωσης του έργου κατά το συμφωνηθέντα χρόνο: α) στη διαφορά μεταξύ προκαταβληθέντος για την εκτέλεση του έργου ποσού και της αξίας των εκτελεσθεισών εργασιών ποσού 23.340 ευρώ (86.330 ευρώ μείον 62.990 ευρώ), β) στα καταβληθέντα από τον ενάγοντα πρόστιμα στο ΙΚΑ λόγω παραλείψεως της εναγομένης να καταβάλει ως εργολάβος του οικοδομικού έργου τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων που απασχόλησε στο έργο της ανακαίνισης της οικοδομής ποσού 6.363,38 ευρώ και γ) στα διαφυγόντα κέρδη από μισθώματα, λόγω μη αποπεράτωσης του έργου κατά τον συμφωνηθέντα χρόνο, ποσού 2.040 ευρώ και συνολικά 31.744 ευρώ, αφετέρου δε, το ποσό των 11.373 ευρώ που απαιτείται να δαπανήσει ο ενάγων λόγω των κακοτεχνιών και των ουσιωδών ελαττωμάτων, που έφερε το έργο κατά το εκτελεσθέν μέρος του, καθώς και την εκτέλεση των εργασιών, που δεν πραγματοποιήθηκαν για την αποπεράτωση του επίδικου έργου ανακαίνισης των εν λόγω παλαιών οικοδομών, την ολοκλήρωση του οποίου ανέθεσε ο ενάγων σε κατάλληλο μηχανικό, ζημιωθείς έτσι κατά τα ως άνω αναφερόμενα ποσά. Αντίθετα, απέρριψε την ένδικη αγωγή ως κατ' ουσίαν αβάσιμη: α) κατά το επιδιωκόμενο μ' αυτήν κεφαλαίο των 9.450 ευρώ (πρόστιμο που καταβλήθηκε στην Πολεοδομία λόγω εκτέλεσης των εργασιών ανακαίνισης χωρίς την προβλεπόμενη άδεια, με την αιτιολογία ότι "δεν αποδείχθηκε ότι η εναγομένη (αναιρεσίβλητη) είχε αναλάβει την υποχρέωση να φροντίσει για την έκδοση της απαιτούμενης από την Πολεοδομία άδεια για τις εργασίες της ανακαίνισης, καθόσον ούτε από το άνω ιδιωτικό συμφωνητικό προκύπτει κάτι τέτοιο, ενώ από τα μηνύματα που αντάλλαξε η εναγομένη με την μητέρα του ενάγοντα, κατά το χρονικό διάστημα (Ιανουάριος έως Απρίλιος του 2006) που η συνεργασία τους εξελισσόταν ομαλά, δεν προκύπτει ότι η τελευταία διαμαρτυρήθηκε στην εναγομένη για την μη έκδοση της απαιτούμενης άδειας, β) κατά το επιπλέον αιτούμενο με την αγωγή ποσό των 12.465 ευρώ, ως διαφορά μεταξύ του εξ 97.465 ευρώ του απαιτούμενου για την αποπεράτωση κόστους του έργου και του εξ 85.000 ευρώ κόστους βάσει του δεσμευτικού προϋπολογισμού της εναγομένης, λόγω αθετήσεως από υπαιτιότητα της τελευταίας της εκτέλεσης του συμφωνηθέντος έργου για την αποπεράτωση του οποίου απαιτείται να δαπανηθεί το ποσό αυτό και το οποίο του οφείλει, ως αποζημίωση, η εναγομένη. Έτσι που έκρινε και μ' αυτά που δέχθηκε το Εφετείο, κατά το μέρος που δέχτηκε την αγωγή, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις των άρθρων 681, 683, 685 ΑΚ, σε συνδυασμό προς εκείνες των άρθρων 688, 689, 690, 383 και 385 του ίδιου Κώδικα, τις οποίες και δεν παρεβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου, καθόσον τα δεκτά γενόμενα ως αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά πληρούσαν το πραγματικό των διατάξεων των άρθρων 681, 683 και 685ΑΚ, τα οποία εφαρμόζονται, κατά τα προεκτεθέντα, προκειμένου περί κατασκευής υλικού έργου, όπως ήταν η ανακαίνιση και ανακατασκευή των άνω παλαιών οικοδομών, ώστε να τύχουν περαιτέρω εφαρμογής οι λοιπές διατάξεις περί υπαίτιας υπερημερίας του εργολάβου, καθώς και εκείνες για ελλείψεις και ελαττώματα του εκτελεσθέντος μέρους του επίδικου έργου. Ειδικότερα, δικαιολογούσαν την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων οι οποίες αναφέρονται στην κατασκευή υλικού έργου, όπως είναι και η συμφωνηθείσα ανακαίνιση των εν λόγω οικοδομών, οι παραδοχές του Εφετείου, ότι μεταξύ του ενάγοντος και της εναγομένης συμφωνήθηκε "η εναγομένη να επιλέξει τους εργάτες και λουπούς συνεργάτες που χρειαζόνταν για τις εργασίες της ανακαίνισης, να επιβλέψει, να σχεδιάσει, να

οργανώσει και εν γένει να συντονίσει το σύνολο των οικοδομικών εργασιών, που απαιτούνταν προκειμένου να καταστούν τα επίδικα ακίνητα κατάλληλα προς οίκηση, αντί συμφωνημένης αμοιβής 10% επί του συνολικού κόστους της ανακαίνισης που συμφωνήθηκε ότι θα ανερχόταν μέχρι το ποσό των ογδόντα πέντε χιλιάδων (85.000) ευρώ, στο οποίο θα συμπεριλαμβανόταν το ποσό που απαιτείτο για την έκδοση της απαιτούμενης από την Πολεοδομία οικοδομικής άδειας και η πληρωμή των ασφαλιστικών εισφορών στο Ι.Κ.Α. και κάθε άλλη δαπάνη για την ολοκλήρωση του έργου, για το οποίο συμφωνήθηκε ως χρόνος αποπεράτωσης και ολοκλήρωσης των εργασιών ανακαίνισης το τέλος Ιουνίου του 2006". Και ότι "στο πλαίσιο εκτελέσεως και συντονισμού της ανακαίνισης, η εναγόμενη ανέλαβε την υποχρέωση να ενημερώνει την μητέρα του ενάγοντος για την πρόοδο των εργασιών, να τηρεί μηνιαία κατάσταση δαπανών του έργου, η οποία θα έπρεπε ανά πάσα στιγμή να την έχει διαθέσιμη προς έλεγχο, και να καταβάλλει τις αμοιβές στους εργατοτεχνίτες και λοιπούς συνεργάτες της, που θα απασχολούνταν στο έργο, κατόπιν συνεννόησης με την μητέρα του ενάγοντος από κοινό λογαριασμό που ανοίχθηκε στην Αγροτική Τράπεζα, από τον οποίο αυτή (εναγομένη) επιτρεπόταν να προβεί σε ανάληψη κατόπιν προηγούμενης συναίνεσης της μητέρας του ενάγοντος". Τούτο δε διότι, κατά τα εκτιθέμενα στην αρχή της παρούσης, οι παραπάνω παραδοχές του Εφετείου, ως προς τα συμφωνηθέντα μεταξύ των διαδίκων, σαφώς αναφέρονται στην κατασκευή υλικού οικοδομικού έργου, υπό την μορφή της ανακαίνισής του, στην οποία τα συμβληθέντα μέρη με την σύμβαση αυτή απέβλεψαν, και συνίσταται στην ανάθεση στην εναγομένη και ήδη αναιρεσείουσα στην από 23-7-2014 αίτηση, να ανακαίνισει και διαμορφώσει ήδη υφιστάμενα παλαιά κτίρια, χρησιμοποιώντας υλικά και εργασία προς τούτο, ώστε τα νέα οικοδομήματα, που θα προκύψουν να αποτελούν διαφορετικά έργα από τα ήδη προϋφιστάμενα οικοδομήματα, με διαφορετική αξία αυτής που προϋπήρχε, με συνέπεια, έτσι, η αναιρεσείουσα εναγομένη, ως εργολάβος που ανέλαβε την εκτέλεση αυτού του υλικού έργου (οικοδομικού), να διέπεται από τις προπαρατεθείσες διατάξεις και να ευθύνεται βάσει αυτών. Οι παραδοχές δε αυτές, αντιθέτως, δεν στοιχειοθετούν συμβατικώς και αντί καθορισθείσας αμοιβής αναληφθείσα από την εναγομένη υποχρέωση απλώς διαμεσολαβήσεως για την εκτέλεση οικοδομικού έργου, με την έννοια μόνον της εκτελέσεως της εντολής του συντονισμού και της μέριμνας προς ανεύρεση και ανάθεσης σε εργολάβο και το κατάλληλο προσωπικό την εκτέλεση απ' αυτούς του οικοδομικού έργου, ασκώντας παράλληλα την εποπτεία της προσήκουσας και εμπρόθεσμης εκτελέσεώς του και την καταβολή κατ' εντολή του κυρίου του έργου (εργοδότη) των αμοιβών για τις εργασίες εκτελέσεως του έργου και τις τιμές για την αγορά των υλικών που χρησιμοποιούνται από τον εργολάβο, παράλληλα δε την ενημέρωση του κυρίου του έργου, μέσω της μητέρας του, για την πορεία του εκτελούμενου έργου, Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως της από 23-7-2014 (με αριθμ. καταθ. ...-7-2014) αιτήσεως, κατά το πρώτο μέρος του, από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, με τον οποίο προβάλλονται αντίθετες αιτιάσεις, είναι αβάσιμος.

Στο άρθρο 173 ΑΚ ορίζεται ότι: "Κατά την ερμηνεία της δήλωσης βουλήσεως αναζητείται η αληθινή βούληση χωρίς προσήλωση στις λέξεις", ενώ στο άρθρο 200 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι "Οι συμβάσεις ερμηνεύονται όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπ' όψη και τα συναλλακτικά ήθη". Οι διατάξεις των ως άνω άρθρων αποσκοπούν στην ερμηνεία της δηλώσεως βουλήσεως και κάθε μια από αυτές συμπληρώνει την άλλη. Η πρώτη εξαίρει το υποκειμενικό στοιχείο της δήλωσης, δηλαδή την άποψη του δηλούντος

και απαιτεί η ερμηνεία να μην προσκολλάται στις λέξεις της δηλώσεως αλλά να αναζητεί την αληθινή βούληση του δηλούντος, η δε δεύτερη εξαίρει το αντικειμενικό στοιχείο, δηλαδή την άποψη των συναλλαγών και επιβάλλει η δήλωση να ερμηνεύεται όπως απαιτεί η καλή πίστη, για τον προσδιορισμό της οποίας και μόνο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα συναλλακτικά ήθη. Καλή πίστη είναι η συμπεριφορά που επιβάλλεται στις συναλλαγές κατά την κρίση χρηστού και εχέφρονος ανθρώπου και νοείται αντικειμενικά, ενώ συναλλακτικά ήθη είναι οι συνηθισμένες στις συναλλαγές τρόποι ενέργειας. Οι διατάξεις αυτές παραβιάζονται όταν το δικαστήριο της ουσίας, παρά τη διάγνωση ασάφειας ή ατέλειας κατά τη διατύπωση της βουλήσεως ή οποιασδήποτε αμφιβολίας ως προς την έννοιά της, παραλείπει να προσφύγει στους κανόνες που τίθενται με αυτές για τη συναγωγή της προσήκουσας ερμηνείας ή να παραθέσει τα πραγματικά περιστατικά από τα οποία προκύπτει η εφαρμογή τους (ΑΠ 357/2010, ΑΠ 1179/1996). Οι ίδιες διατάξεις, όμως, παραβιάζονται και όταν το δικαστήριο της ουσίας, αν και ρητώς δέχεται ότι η υπό αξιολόγηση δήλωση βουλήσεως δεν έχει ανάγκη ερμηνείας, διότι (δήθεν) είναι σαφής, σιωπηρώς καταφάσκει την ανάγκη αυτή, διότι προβαίνει σε αναζήτηση του πράγματι ηθελημένου νοήματος της υπό αξιολόγηση δηλώσεως με συσχέτιση των επί μέρους εκφράσεων των ενδιαφερομένων ή άλλων, προηγούμενων ή μεταγενεστέρων δηλώσεων αυτών, με χρησιμοποίηση πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων ή με ενδοιαστικές εκφράσεις ή επιχειρήματα, τα οποία αναδεικνύουν προσπάθεια ερμηνείας της δηλώσεως βουλήσεως, κατά την οποία δεν έγινε εφαρμογή των ερμηνευτικών κανόνων που προαναφέρθηκαν (ΟΛΑΠ 324/1978, ΑΠ 253/2010). Τέλος, οι ίδιες διατάξεις παραβιάζονται και όταν το δικαστήριο της ουσίας προβαίνει σε κακή εφαρμογή τους, δηλαδή όταν η ερμηνεία που δίδεται από αυτό ως προς το περιεχόμενο της υπό αξιολόγηση δηλώσεως δεν είναι σύμφωνη προς τους κανόνες των ΑΚ 173 και 200. Η κατά τον άνω τρόπο παραβίαση των τελευταίων αυτών διατάξεων, ιδρύει τον από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως, κατά τον οποίο επιτρέπεται αναίρεση "αν παραβιάσθηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών". Εξάλλου, η γενική ρήτρα του άρθρου 288 ΑΚ, σύμφωνα με την οποία ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη, αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τόσο του οφειλέτη όσο και του δανειστή, που απορρέουν από οποιαδήποτε έγκυρη ενοχική σχέση, όταν δεν προβλέπεται από το νόμο άλλη προστασία των προσώπων αυτών κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους ή δεν συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για την τυχόν προβλεπόμενη ειδική προστασία, λειτουργεί δε όχι μόνο ως συμπληρωματική, αλλά και ως διορθωτική ρήτρα των δικαιοπρακτικών βουλήσεων στις περιπτώσεις που εξ αιτίας ειδικών συνθηκών μεταβλήθηκαν οι προϋποθέσεις εκπλήρωσης των συμβατικών παροχών στο συμφωνημένο μέτρο και έγιναν δυσβάστακτες για τον οφειλέτη ή το δανειστή. Η εφαρμογή δε της ρήτρας του άρθρου 288 ΑΚ έπεται της ερμηνείας, κατά τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 173 και 200ΑΚ, της δικαιοπραξίας με στόχο την προσαρμογή της στις απαιτήσεις της συναλλακτικής καλής πίστης, επιβάλλοντας στα μέρη ετερόνυμη ρύθμιση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους, όταν κατά τα παραπάνω χρειάζεται να συμπληρωθούν ή να διορθωθούν για να μην προκαλούνται στο ένα μέρος δυσβάστακτες συνέπειες από τη λειτουργία του ενοχικού δεσμού (ΑΠ 1088/2017). Τέλος, η ευθεία παραβίαση της άνω διατάξεως του άρθρου 288 ΑΚ, ιδρύει τον λόγο αναιρέσεως από τον αρ. 1 περ. α' του άρθρου 559 ΚΠολΔ, για το ορισμένο όμως του λόγου αυτού, πρέπει,

σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 118 αριθ. 4 και 566 παρ. 1 του ΚΠολΔ, στο αναιρετήριο να αναφέρεται, ότι η αναιρεσείουσα προέβαλε πρωτοδίκως ισχυρισμό με νόμιμη επαναφορά του στο Εφετείο, ότι εξ αιτίας ειδικών συνθηκών μεταβλήθηκαν οι προϋποθέσεις εκπλήρωσης των συμβατικών παροχών στο συμφωνημένο μέτρο και έγιναν δυσβάστακτες για τον οφειλέτη.

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες παραδοχές της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεώς του, το Εφετείο, προκειμένου να καταλήξει στο αποδεικτικό πόρισμα, ότι η καταρτισθείσα μεταξύ των διαδίκων σύμβαση αφορούσε την κατασκευή υλικού οικοδομικού έργου, και συγκεκριμένα την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών για την ανακαίνιση και αποκατάσταση των προρρηθεισών παλαιών οικοδομών του ενάγοντος εργοδότη, ώστε να καταστεί εφικτή η οίκηση αυτών, ενώ δεν αναφέρεται σε προσφυγή αυτού στις ερμηνευτικές διατάξεις των άρθρων 173 και 200 του ΑΚ, είναι σαφής και αναμφίβολη η προσφυγή του στις διατάξεις αυτές, αφού, με τις άνω παραδοχές του, προβαίνει σε αναζήτηση του πράγματι ηθελημένου νοήματος της υπό αξιολόγηση δηλώσεως βουλήσεως των διαδίκων στην καταρτισθείσα ως άνω σύμβαση αναφορικά με το αν η εναγομένη ανέλαβε την εκτέλεση οικοδομικού έργου, αναφερόμενο στη συσχέτιση των επί μέρους διατυπώσεων που περιέχονται στην σύμβαση αυτή και τη χρησιμοποίηση πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων όπως οι καταθέσεις μαρτύρων και η αξιολόγηση των προσκομισθέντων από τους διαδίκους, εκτός της συμβάσεως, λοιπών εγγράφων. Η δε ερμηνεία, που δίδεται με την προσβαλλόμενη απόφαση, ως προς το περιεχόμενο της υπό αξιολόγηση δηλώσεως βουλήσεως των διαδίκων στην επίμαχη σύμβαση για το ως άνω κρίσιμο ζήτημα, είναι σύμφωνη προς τους κανόνες των άρθρων 173 και 200 του ΑΚ, αφού οι άνω ερμηνευτικές παραδοχές του Εφετείου, ότι η εναγομένη, με βάση την επίδικη σύμβαση, ανέλαβε την υποχρέωση "...να επιλέξει τους εργάτες και λοιπούς συνεργάτες που χρειάζονταν για τις εργασίες της ανακαινίσεως, να επιβλέψει, να σχεδιάσει, να οργανώσει και εν γένει να συντονίσει το σύνολο των οικοδομικών εργασιών, που απαιτούνταν προκειμένου να καταστούν τα επίδικα ακίνητα κατάλληλα προς οίκηση, αντί συμφωνημένης αμοιβής 10% επί του συνολικού κόστους της ανακαίνισης που συμφωνήθηκε ότι θα ανερχόταν μέχρι το ποσό των ογδόντα πέντε χιλιάδων (85.000) ευρώ...", και ότι σε εκτέλεση της συμβάσεως αυτής ασχολήθηκε με την εξεύρεση εργατοτεχνικού προσωπικού, την επίβλεψη των οικοδομικών εργασιών, τον συντονισμό κάθε απαιτούμενης εργασίας την ενημέρωση του ενάγοντος για κάθε ενέργειά της, την πληρωμή κατ' εντολή του του εργατοτεχνικού προσωπικού και των υλικών που απαιτούνταν για την εκτέλεση του έργου και γενικά στο συντονισμό για την εκτέλεση αυτού, οδηγούν, σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, στο ερμηνευτικό πόρισμα ότι η δικαιοπρακτική βούληση των συμβαλλομένων διαδίκων, σαφώς ήταν η σύναψη συμβάσεως για την εκτέλεση του άνω οικοδομικού έργου με αμοιβή, ώστε να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 683 και 685 του ΑΚ. Δεν αντιφάσκουν δε στην κατάρτιση της συμβάσεως αυτής υπό την μορφή αυτή, της εκτελέσεως δηλαδή του επίδικου οικοδομικού έργου, η από την εναγομένη ανάληψη της υποχρεώσεως του συντονισμού και της μέριμνας προς ανεύρεση και ανάθεση σε κατάλληλο προσωπικό της εκτελέσεως απ' αυτούς των σχετικών οικοδομικών εργασιών, της ασκήσεως εποπτείας για την προσήκουσα και εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου, της πληρωμής κατ' εντολή του κυρίου του έργου (εργοδότη-αναιρεσιβλήτου) των αμοιβών για τις εργασίες εκτελέσεως

του έργου και του τιμήματος για την αγορά των υλικών που θα χρησιμοποιούνταν για την εκτέλεση του έργου και της ενημερώσεως του κυρίου του έργου (αναιρεσίβλητου) για την πορεία εκτελέσεως αυτού, αλλά αντιθέτως αποτελούν ειδικότερη παράθεση των υποχρεώσεων της εναγομένης με βάση την επίδικη σύμβαση έργου. Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως, της από 23-7-2014 (με αριθμ. καταθ. ...-7-2014) αιτήσεως, κατά το δεύτερο μέρος του, από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, κατά το μέρος, που αναφέρεται σε παραβίαση των ερμηνευτικών διατάξεων των δικαιοπραξιών (άρθρα 173 και 200 ΑΚ), είναι αβάσιμος. Ο ίδιος λόγος αναιρέσεως της αυτής (από 23-7-2014 (με αριθμ. καταθ. ...-7-2014) αιτήσεως, από την αυτή ως άνω διάταξη (άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ), με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση για παραβίαση της διατάξεως του άρθρου 288 ΑΚ, είναι απορριπτός, ως αόριστος, αφού, δεν εκτίθεται στο αναιρετήριο, ότι η αναιρεσείουσα ισχυρίσθηκε πρωτοδίκως με νόμιμη επαναφορά του σχετικού ισχυρισμού της ενώπιον του Εφετείου, ότι εξ αιτίας ειδικών συνθηκών μεταβλήθηκαν οι προϋποθέσεις εκπλήρωσης των συμβατικών παροχών στο συμφωνημένο μέτρο, ώστε να καταστούν δυσβάστακτες γι' αυτήν.

Ο αναιρετικός λόγος του άρθρου 559 αριθμ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ ιδρύεται όταν το δικαστήριο της ουσίας δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν είτε προς άμεση απόδειξη, είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων. Εξ άλλου, κατά την έννοια του πιο πάνω εδαφίου, για την ίδρυση του λόγου αυτού αναιρέσεως αρκεί και μόνη η ύπαρξη αμφιβολιών για τη λήψη υπόψη από το δικαστήριο προσκομισθέντων με επίκληση αποδεικτικών μέσων, τα οποία το δικαστήριο έχει υποχρέωση να λαμβάνει υπόψη κατά τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 335, 338, 339, 341 και 346 ΚΠολΔ (ΟΛΑΠ 2/2008). Ο ανωτέρω λόγος απορρίπτεται, ως κατ' ουσίαν αβάσιμος, αν αποδεικνύεται από την απόφαση ότι λήφθηκαν υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία προσκομίσθηκαν και των οποίων έγινε επίκληση. Συνήθως αρκεί προς τούτο η γενική αναφορά του είδους του αποδεικτικού μέσου (μάρτυρες, έγγραφα κλπ), χωρίς ανάγκη ειδικής αξιολογήσεως καθενός και χωρίς διάκριση από ποια αποδεικτικά μέσα προκύπτει άμεση και από ποια έμμεση απόδειξη. Μη λήψη υπόψη, πάντως, δεν συνάγεται από μόνο το γεγονός ότι μνημονεύονται στην απόφαση ορισμένα μόνο από τα προσκομισθέντα με επίκληση αποδεικτικά μέσα, όχι όμως και τα επίδικα (ΑΠ 1573/2006). Στην προκειμένη περίπτωση, με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, από τον αριθμό 11 περ. γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ, προβάλλεται η αιτίαση, ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα, που η αναιρεσείουσα προσκόμισε με επίκληση για την απόδειξη του ισχυρισμού της, ότι η μεταξύ αυτής και του αναιρεσίβλητου καταρτισθείσα σύμβαση, δεν συνιστούσε τοιαύτη της κατασκευής του προρρηθέντος οικοδομικού έργου, κατά την έννοια του άρθρου 683 του ΑΚ, αλλά αυτή αφορούσε το συντονισμό με την διαμεσολάβησή της για την εκτέλεση του έργου αυτού δια της ανευρέσεως του οικοδομικού εργολάβου και του εργατοτεχνικού προσωπικού που θα υπάγονταν στον ενάγοντα ως κύριο του έργου, καθώς και την πληρωμή των τελευταίων κατ' εντολή του ενάγοντος. Ειδικότερα ισχυρίζεται, ότι δεν έλαβε υπόψη: α) την από 25-2-2012 αγωγή του πραγματικού εργολάβου του οικοδομικού έργου Δ. (Ν.) Α. κατά του ήδη ενάγοντος (αναιρεσίβλητου) ενώπιον του Ειρηνοδικείου Τήνου, στην οποία ο Δ. Α. αναφέρεται ότι ανέλαβε την ανακαίνιση των επίδικων παλαιών ακινήτων του αναιρεσίβλητου και ζητεί να του καταβάλει ο τελευταίος το υπόλοιπο της της οφειλόμενης αμοιβής του για το εκτελεσθέν εκ μέρους του οικοδομικό

έργο, β) την υπ' αριθ. .../10-01-2012 ένορκη, μετά από νόμιμη κλήτευση του αντιδίκου της, βεβαίωση, στην οποία περιέχεται η κατάθεση της μάρτυρος S. G. (Σ. Γ.), αλλά και το έγγραφο συμβάσεως με αρ. 23 με τον τίτλο "... (Ιδιωτικό Συμφωνητικό) μεταξύ αυτής και των Σ. και Τ. Γ., με ημερομηνία 18-10- 2006, σύμφωνα με τα οποία αυτή (αναιρεσείουσα) αναλαμβάνει να "συντονίσει" την ανακαίνιση της άνω οικίας και αναφέρεται σαφώς ότι υπάρχει διακριτό πρόσωπο οικοδομικού εργολάβου (B.) και αυτής (αναιρεσείουσας) η οποία ανέλαβε να επικοινωνεί ανάμεσα στον κύριο του έργου και τον οικοδομικό εργολάβο και γ) τις χειρόγραφες αποδείξεις απευθείας καταβολής χρηματικών ποσών από την J. S. (μητέρα του ενάγοντος), στο μαρμαρά κ. Β., στον ηλεκτρολόγο κ. Σ. και στον ξυλουργό Κ. Δ., από τις οποίες προκύπτει ότι δεν ήταν αυτή (αναιρεσείουσα) η οικοδομική εργολάβος για την κατασκευή του επίδικου έργου. Από τη βεβαίωση, όμως, που περιέχεται στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι λήφθηκαν υπόψη, εκτός των άλλων, και όλα τα έγγραφα που προσκόμισαν με επίκληση οι διάδικοι, άλλα εκ των οποίων λαμβάνονται υπόψη ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα και άλλα για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, καθώς και η υπ' αριθ. .../14-10-2011 ένορκη κατάθεση της μάρτυρος S. G. (Σ. Γ.) ενώπιον της Συμβολαιογράφου Αθηνών Α. Κ., που νομότυπα λήφθηκε, πριν από τη συζήτηση της υποθέσεως και μετά από προηγούμενη νόμιμη κλήτευση του αντιδίκου, σε συνδυασμό με το όλο περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν καταλείπεται καμιά αμφιβολία, αλλ' αντιθέτως καθίσταται βέβαιο, ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη και τα παραπάνω αποδεικτικά μέσα, στα οποία αναφέρεται η αναιρεσείουσα, για την συναγωγή του προρρηθέντος αποδεικτικού του πορίσματος. Επομένως, ο από την παραπάνω διάταξη αντίθετος δεύτερος λόγος της από 23-7-2014 (με αριθμ. καταθ. ...-7-2014) αιτήσεως αναιρέσεως, είναι αβάσιμος. Περαιτέρω, με βάση τις παραπάνω παραδοχές του, το Εφετείο δεν παραβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου τις διατάξεις των άρθρων 361, 681 και 694 ΑΚ, αφού με τις σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο, δέχεται ότι, με την επίδικη σύμβαση, είχε συμφωνηθεί ότι για τον υπολογισμό της αμοιβής (10%), που θα ελάμβανε η αναιρεσίβλητη για την εκτέλεση του επίδικου έργου, θα συμπεριλαμβανόταν και η δαπάνη, η οποία απαιτείτο για την έκδοση προς τούτο της απαιτούμενης οικοδομικής άδειας για την ανακαίνιση της οικίας και δεν συμφωνήθηκε ότι με την επιμέλεια αυτής θα εκδίδετο η εν λόγω οικοδομική άδεια, με συνέπεια έτσι να μην ευθύνεται αυτή (εναγομένη και ήδη αναιρεσίβλητη) για την επιβολή, από την αρμόδια Πολεοδομία, στον ενάγοντα και ήδη αναιρεσείοντα προστίμου 9.450 ευρώ, για την μη έκδοση της άδειας που απαιτείτο, για την ανακαίνιση της παλαιάς οικίας ώστε να μη θεωρείται αυθαίρετο το έργο της ανακαίνισής της.

Συνεπώς, ο πρώτος λόγος της από 27-10-2014 (με αριθμό καταθέσεως ...10-2014) ετέρας αιτήσεως αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, με το πρώτο μέρος του οποίου προβάλλονται αντίθετες αιτιάσεις, είναι αβάσιμος. Εξ άλλου, από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει, ότι το Εφετείο, σύμφωνα με τις ως άνω αιτιολογίες και παραδοχές του, δεν διεπίστωσε ούτε άμεσα, ούτε έμμεσα κενό ή αμφιβολία στις δηλώσεις της βουλήσεως των διαδίκων, ως προς τη διακρίβωση του περιεχομένου της συμφωνίας τους, αναφορικά με το αν με την συμφωνία αυτή η εναγομένη ανέλαβε την υποχρέωση να προβεί στην έκδοση της οικοδομικής άδειας για την ανακαίνιση της επίδικης παλαιάς οικοδομής, αλλ' αντιθέτως δέχεται, ότι από τη σύμβαση αυτή προκύπτει, ότι τέτοια υποχρέωση δεν ανατέθηκε από τον αναιρεσείοντα, ούτε και ανέλαβε η αναιρεσίβλητη, αλλ'

αντιθέτως με την σύμβαση αυτή τα μέρη απέβλεψαν η δαπάνη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας, να συμπεριληφθεί στο ποσόν που είχε προϋπολογισθεί για την εκτέλεση του έργου, προκειμένου να εξαχθεί η εκ ποσοστού 10% αμοιβή της αναιρεσίβλητης. Επομένως, το Εφετείο δεν υπέπεσε στην πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, καθόσον δεν παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 173 και 200 ΑΚ και τα αντίθετα υποστηριζόμενα με τον πρώτο, επίσης της από 31-10-2014 (με αριθμ. καταθ. ...10-2014) αιτήσεις, κατά το δεύτερο μέρος του, λόγω αναιρέσεως, είναι αβάσιμα, όπως αβάσιμος είναι και ο αντίστοιχος λόγος της αιτήσεως αυτής.

Με τον δεύτερο αναιρετικό λόγο της από 31-10-2014 (με αριθμ. καταθ. ...10-2014) αιτήσεως, προβάλλεται η αιτίαση, ότι, το Εφετείο, με το να κρίνει, ότι "προκειμένου να ολοκληρωθεί το έργο που αναλήφθηκε από την εναγομένη και ουδέποτε παραδόθηκε απ' αυτή, θα απαιτηθεί το ποσό των 78.347 ευρώ, το οποίο είναι μικρότερο των 85.000 ευρώ, στο οποίο είχαν συμφωνήσει οι διάδικοι ότι θα ανέλθει το κόστος της ανακαινίσεως", και, ακολούθως, να απορρίψει την αγωγή κατ' ουσίαν, ως προς την αγωγική αυτή αξίωση του αναιρεσείοντος, παραβίασε τις περί αποζημίωσης διατάξεις των άρθρων 297, 298, 383, 385 ΑΚ, υποπίπτοντας στην αναιρετική πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ. Ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος. Τούτο διότι, όπως από την επισκόπηση της αγωγής του αυτής προκύπτει, ο αναιρεσείων ζήτησε την επιδίκαση του ανωτέρω ποσού, ως διαφορά μεταξύ του εξ 97.465 ευρώ κόστους για την αποπεράτωση του έργου και του εξ 85.000 ευρώ "κόστους βάσει δεσμευτικού προϋπολογισμού της εναγομένης". Υπ' αυτό το περιεχόμενο, το αγωγικό αυτό αίτημα όπως προβλήθηκε ορθά απερρίφθη από το Εφετείο με την προαναφερόμενη αιτιολογία της προσβαλλομένης απόφασής του, κατ' ορθήν, επομένως, ερμηνεία και εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων. Τα δε αντίθετα, που υποστηρίζει ο αναιρεσείων με τον ανωτέρω δεύτερο λόγο της αίτησης και ειδικότερα, ότι ζημία του συνιστά και το ποσό αυτό, ως διαφορά μεταξύ του αθροίσματος του κόστους του εκτελεσθέντος από την εναγομένη έργου και του επί πλέον κόστους που απαιτήθηκε να ολοκληρωθεί το έργο, από το "δεσμευτικό κόστος βάσει του προϋπολογισμού της εναγομένης" ($62.990 + 78.347 = 141.337 - 85.000 = 56.337$ ευρώ), συνιστούν ανεπίτρεπτη μεταβολή της βάσης της αγωγής, ως προς το αιτούμενο με αυτήν και για την προαναφερόμενη αιτία, ποσό και τυχόν επιδίκασή του θα συνιστούσε επιδίκαση μη αιτηθέντος. Τέλος, αφού δε δεν υπάρχει άλλος λόγος αναιρέσεως, πρέπει αμφότερες οι αιτήσεις να απορριφθούν, να διαταχθεί η εισαγωγή των παραβόλων, που κατέβαλαν οι αναιρεσείοντες, στο Δημόσιο Ταμείο (άρθρο 495 παρ.4 ΚΠολΔ, όπως η παρ. 4 προσετέθη με το άρθρο 12 παρ.2 του ν. 4055/2012) και να καταδικασθεί, λόγω της ήττας του, ο αναιρεσείων διάδικος εκάστης των αιτήσεων, στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσιβλήτου αντιδίκου του (άρθρα 176, 183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Συνεκδικάζει τις από 23-7-2014 (με αρ. εκθ. καταθ. ...-7-2014) και 31-10-2014 (με αρ. εκθ. καταθ. ...10-2014) αιτήσεις αναιρέσεως.

Απορρίπτει την από 23-7-2014 αίτηση της Μ. Ε. του Γ. και την από 31-10-2014 αίτηση του Γ. - Ε. Σ. του Ρ., για αναίρεση της 136/2013 απόφασης του Εφετείου Αιγαίου.

Διατάσσει την εισαγωγή των παραβόλων στο Δημόσιο Ταμείο.

Επιβάλλει σε βάρος του αναιρεσεύοντος, εκάστης των αιτήσεων, τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσιβλήτου αντιδίκου του, τα οποία ορίζει στο ποσό των δύο χιλιάδων επτακοσίων (2.700) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 15 Νοεμβρίου 2017.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 16 Μαρτίου 2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΟΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ